

21. 8. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Legalizace podpisu osoby, která nemůže číst nebo psát

Legalizace podpisu, neboli ověření podpisu, je proces, při kterém úřední osoba ověřuje, že podpis na dokumentu je pravý, tedy, že ho daná osoba skutečně podepsala nebo uznala za svůj.

Ověření podpisu je nezbytná záležitost, která v životě potká skoro každého, zejména pokud se jedná o podnikání nebo vyřízení rodinných záležitostí. Jedná se o jednoduchý úkon, se kterým zpravidla nejsou spojené žádné potíže. Bohužel však nikoli pro každého. Potřebuje-li ověřit podpis osoba, která nemůže číst nebo psát, z jednoduché záležitosti se stává poněkud neobvyklý úkon. Tento článek má za cíl provést čtenáře postupem při legalizaci podpisu osoby, která nemůže číst nebo psát.

Autor je notářským kandidátem, a tak svůj postup zaměří na ověření podpisu notářem. Většina závěrů však bude použitelná i při ověření jinou úřední osobou. Relevantní právní úprava je obsažena v notářském řádu, v zákoně č. [21/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu (dále jen „zákon o ověřování“), a podpůrně též v občanském zákoníku.

Žádá-li o provedení legalizace osoba, která nemůže číst nebo psát, musí ověřující osoba zkoumat, zda je žadatel schopen seznámit se s obsahem právního jednání pomocí přístrojů či speciálních pomůcek nebo prostřednictvím jiné osoby a zda je schopen dokument vlastnoručně podepsat.

Podstatnou a nezbytnou podmínkou legalizace je schopnost žadatele se vlastnoručně podepsat. Občanský zákoník v § 563 uvádí, že *není-li žadatel schopen se podepsat, učiní namísto podpisu před alespoň dvěma svědky na listině rukou nebo jinak vlastní znamení, ke kterému jeden ze svědků připiše jméno jednajícího*. Tím se naplní podmínka jednání v písemné formě, avšak nebude naplněna podmínka podpisu pro účely zákona o ověřování.

Pro osobu neschopnou se vlastnoručně podepsat, chce-li mít záruku pravosti projevu vůle na úrovni legalizovaného podpisu, zbývá možnost buď jednat v elektronické formě s tím, že notářský řád v § 65 upravujícím podepsání notářského zápisu účastníkem stanoví, že *schopností vlastnoručně se podepsat se rozumí i schopnost připojit k dokumentu svůj uznávaný elektronický podpis*. Pomocí analogie zákona by se stejný nárok měl uplatnit i při provedení ověření podpisu. Jinou možností pro osobu neschopnou se vlastnoručně podepsat je pak učinit právní jednání ve formě notářského zápisu.

Žádá-li o provedení legalizace osoba, která nemůže číst nebo psát, ale je schopna seznámit se s obsahem právního jednání pomocí přístrojů či speciálních pomůcek nebo prostřednictvím jiné osoby a je schopna se vlastnoručně podepsat, může úřední osoba legalizaci provést. Odborná literatura k tomu správně poukazuje na to, že:

Zákon blíže nedefinuje, co se rozumí přístrojem nebo speciální pomůckou k seznámení se s obsahem právního jednání. Může tedy jít o jakoukoli věc, která slouží tomuto účelu, od brýlí na čtení po specializovaný počítač, který text předčítá nahlas. Je však nutno trvat na tom, že v tomto případě musí být účastník schopen s pomocí těchto pomůcek přečíst listinu, kterou poté podepíše, a nikoli její jinou kopii nebo snad elektronický dokument, z něž bude později listina k podpisu vytištěna. Opačným postupem by totiž byl zmařen cíl této úpravy, kterým je ochránit danou osobu před pozměněním této listiny bez jejího vědomí.^[1]

Zmínku o brýlích na čtení lze patrně považovat za ironickou poznámku či nadsázku autora komentáře. Nicméně o pomůcku ke četní, resp. seznámení se s obsahem právního jednání, se jistě jedná, otázkou však je, nakolik je taková pomůcka speciální, nejedná-li se ovšem o specifický nástroj, který také čte nahlas.

Pro posílení právní jistoty ověřující osoby lze požádat žadatele o podpis prohlášení o tom, že se s dokumentem, na němž je jeho podpis ověřován, seznámil s pomocí přístrojů či speciálních pomůcek nebo prostřednictvím jiné osoby. V tomto prohlášení by mělo být uvedeno, o jaký přístroj se jednalo, anebo, pokud k seznámení došlo prostřednictvím jiné osoby, v prohlášení uvést základní údaje této osoby (viz níže):

PROHLÁŠENÍ

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s dokumentem ze dne XX, na němž je můj podpis ověřen, s pomocí přístrojů či speciálních pomůcek (specifikace pomůcky) / prostřednictvím jiné osoby (označení osoby).

Datum:

Podpis prolašovatele

Toto prohlášení lze podle doporučení Ministerstva vnitra^[2] (dále též „*Praktický průvodce*“) uložit do oddělené složky nebo obálky s uvedením čísla provedené legalizace.

Uvedený postup není ze zákona povinný, avšak vzhledem k nestandardní povaze úkonu jej lze doporučit.

V případě, že žadatel není schopen seznámit se s obsahem právního jednání pomocí přístrojů či speciálních pomůcek, ale je schopen se vlastnoručně podepsat, právní úprava umožňuje provést legalizaci za účasti svědků.

Značně politováníhodnou je však skutečnost, že ačkoliv právní úprava umožňuje provést legalizaci za účasti svědků, samotný systém k provedení takové legalizace není uzpůsoben.

Ministerstvo vnitra ve svém *Praktickém průvodci* uvádí, že: „*Výroba razítek s ověřovacími doložkami, případně naprogramování těchto doložek do počítačových systémů umožňujících jejich tisk, je v případě doložek pro legalizaci za účasti dvou svědků poměrně nákladná a v určité rovině též neefektivní, neboť se v případě legalizace za účasti svědků jedná o méně využívaný institut. Z těchto důvodů doporučujeme vyhotovení těchto speciálních ověřovacích doložek na listině, a to formou výtisku opatřeného pomocí výpočetní techniky, který bude splňovat obsahové náležitosti, a který poté ověřující osoba ručně doplní.*“^[3]

Takovýto postoj lze dle autora článku shledávat velmi problematickým, ne-li přímo nepřijatelným, neboť ve svém důsledku působí značné obtíže a vytváří aditivní překážky při realizaci práv skupiny obyvatelstva se speciálními potřebami, tedy menšiny, jež je sama o sobě objektivně znevýhodněna (tzv. „zranitelná skupina osob“), v čemž lze jistě spatřovat rozpor s ústavním pořádkem a s Listinou základních práv a svobod. Naprogramování těchto doložek do počítačových systémů umožňujících

jejich tisk by zřejmě bylo nákladné pro jednotlivce, z hlediska státních nákladů se však jedná o částku zcela zanedbatelnou, která by nicméně podpořila realizaci práv plynoucích ze zákona pro lidi nevidomé. Jinak je na místě poznamenat, že Praktický průvodce samotný je publikací velice zdařilou, kvalitně zpracovanou a značně přínosnou.

Lze jen doufat, že Ministerstvo se jednoho dne rozhodne uvedené doložky do systému sloužícího k legalizaci podpisů přidat. Dokud se však toto přání nenaplní, je možné postupovat dle následujícího postupu pro legalizaci podpisu.

Vyhláška č. [36/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu, v příloze obsahuje vzor ověřovací doložky pro legalizaci za účasti svědků. Tento vzor byl upraven pro účely jeho použití notářem:

OVĚŘOVACÍ DOLOŽKA PRO LEGALIZACI ZA ÚČASTI SVĚDKŮ

Ověřuji, že pod pořadovým číslem XXX tuto listinu přede mnou vlastnoručně podepsala / uznala podpis na listině za vlastní níže uvedená osoba, jejíž totožnost byla prokázána: jméno, příjmení, datum narození a pobyt osoby, u níž je prováděna legalizace.

Svědci:

jméno, příjmení, datum narození a pobyt svědka, jehož totožnost byla prokázána:
druh a číslo dokladu, na základě kterého byly zjištěny osobní údaje svědka uvedené v této ověřovací doložce

jméno, příjmení, datum narození a pobyt svědka, jehož totožnost byla prokázána:
druh a číslo dokladu, na základě kterého byly zjištěny osobní údaje svědka uvedené v této ověřovací doložce

V dne
místo a datum vyhotovení doložky o ověření;
podpis ověřujícího a otisk úředního razítka notáře.

Stejně jako při ověření podpisu žadatelem, který se seznámil s dokumentem pomocí přístrojů, speciálních pomůcek nebo jiné osoby, lze doporučit sepsání prohlášení svědků o tom, že žadatel před nimi listinu podepsal (jak uvedeno níže):

PROHLÁŠENÍ SVĚDKA

Jméno a příjmení:

Datum a místo narození:

Prohlašuji, že jsem byl/a svědkem toho, že žadatel/ka XY listinu (označení listiny) ze dne XX vlastnoručně podepsal/a / podpis na listině uznal/a za vlastní.

Datum:

Podpis prohlašovatele

Závěrem autor vyjadřuje naději, že jím předkládaný článek bude pro ověření podpisu osob nevidomých nápomocný a usnadní překlenout nesnáze, jež jsou s tímto úkonem spojené.

Mgr. Ivan Gloger
notářský kandidát

[1] KOŽIAK, Jaromír; VLÁČIL, David a RUBAN, Radek. Notářský řád: praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-283-4.

[2] Vidimace a legalizace: Praktický průvodce a rádce ke zkouškám podle zákona č. [21/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů. Online. ISBN 978-80-7616-187-0. [cit. 2025-07-18].

[3] Vidimace a legalizace: Praktický průvodce a rádce ke zkouškám podle zákona č. [21/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů. Online. ISBN 978-80-7616-187-0. [cit. 2025-07-18].

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)